Aldatma ile Tanımanın İptali

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 2. Hukuk Dairesi	02.06.2026	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2026/3653	2026/5927	TMK 297, TMK 300

ÖZET

Tanıyan erkek, çocuğun kendisinden olmadığını yıllar sonra öğrenip tanımanın iptalini istemiştir. Yerel mahkeme beş yıllık süreyi geçmiş sayıp davayı reddetmiş; Daire, gerçeğin 2021 Ekim'de öğrenilip bir ayda dava açıldığını, TMK 300/son gereği sürenin geçmediğini belirterek bozmuştur.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/aldatma-ile-tanimanin-iptali-hak-dusurucu-sure-2026-5927/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

2. Hukuk Dairesi 2026/3653 E. , 2026/5927 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2024/1176 E., 2026/47 K.

DAVA TÜRÜ : Tanımanın Kesin Hükümsüzlüğü veya İptali

İLK DERECE MAHKEMESİ : İstanbul 7. Aile Mahkemesi

SAYISI : 2021/650 E., 2024/92 K.

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Dairesince verilen, yukarıda tarihi ve numarası gösterilen hüküm davacı erkek vekili tarafından davanın reddi yönünden temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

Dava, tanıyan tarafından açılan öncelikle kesin hükümsüzlük nedeniyle tanımanın butlanı mümkün olmadığı takdirde tanımanın iptali davasıdır. İlk Derece Mahkemesince yapılan yargılama

sonucunda davanın reddine karar verildiği anlaşılmıştır.

Bu karara karşı davacı vekili tarafından istinaf talebinde bulunulmuş, Bölge Adliye Mahkemesince istinaf isteminin ise esastan reddine karar verilmiştir. Karar davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 297. maddenin birinci fıkrasında; tanıyanın, yanılma, aldatma veya korkutma sebebiyle tanımanın iptalini dava edebileceği, aynı maddenin ikinci fıkrasında bu iptal davasının anaya ve çocuğa karşı açılacağı, aynı Kanunun 300. Maddesinin birinci fıkrasında; tanıyanın dava hakkının, iptal sebebinin öğrenildiği veya korkunun etkisinin ortadan kalktığı tarihten başlayarak bir yıl ve her hâlde tanımanın üzerinden beş yıl geçmekle düşeceği, yine aynı maddenin son fıkrasında ise; yukarıdaki süreler geçtiği hâlde gecikmeyi haklı kılan sebep varsa, sebebin ortadan kalkmasından başlayarak bir ay içinde dava açılabileceği düzenlenmiştir.

Yukarıda açıklanan yasal düzenlemeler ışığında somut olaya bakıldığında; dosyadaki kayıt ve belgelerden davacının 05.01.2007 doğumlu küçüğü 02.09.2010 tarihinde nüfusta tanıma senedi ile tanıdığı, doğum bildiriminin davacı ve davalının birlikte yaptığı beyana göre oluşturulduğu, davalı ...'nın 23.03.2007 tarihinde dava dışı ...ile evlendiği, davacının, davalı ...'nın küçüğün davacı erkekten olduğunu belirterek ve yanıltarak kendisini etki altına aldığını, kabul etmezse küçüğü başkasını nüfusuna kaydettireceğini söylediğini, çocuğu iki yıl boyunca nüfusa kaydettirmediğini, küçüğün esasen hastanede 11.03.2008 tarihinde doğduğunu, ancak davalının yanıltıcı beyanı ile çocuk evlilik içi doğmuş olarak gözükmesin diye doğum tarihinin 1 yıl öncesi olan 05.01.2007 tarihi olarak nüfusa kaydedildiğini çocuğun babasının davalı ...'nn resmi evli olduğu dava dışı ...olduğunu iddia ederek, tanıma işleminin kesin hükümsüzlük nedeniyle butlanı olmadığı takdirde tanımanın iptalini talep etmiştir. Mahkemece, çocuğun ancak küçüğün hastanede doğduğuna dair kayıt ve belgele ulaşılamadığı, küçüğün doğum tarihinin doğru olmadığının davacı tarafça ispatlanamadığından bahisle tanımanın kesin hükümsüzlük nedeni butlanına ilişin isteminin reddine karar verilmiştir. Yine tanımanın iptali istemine ilişkin de Mahkemece, davacının küçüğü 02.09.2010 tarihinde tanıdığı, eldeki davayı ise 5 yıllık hak düşürücü süre geçtikten sonra 09.11.2021 tarihinde açtığı, gecikmeyi haklı kılan bir sebebin varlığı da iddia ve ispat edilemediği gerekçesiyle tanımanın iptali isteminin de reddine karar verildiği anlaşılmıştır.

İlk Derece Mahkemesince tanımanın iptali davasının hak düşürücü geçtikten sonra açıldığından bahisle reddine karar verilmişse de, yukarıda belirtilen yasal düzenleme uyarınca, geç öğrenmenin haklı bir sebebi varsa sebebin ortadan kalkmasından veya elde olmayan bir sebeple dava açılamaması halinde sebebin ortadan kalkmasından başlayarak bir ay içinde dava açılabilir. Toplanan deliller, dinlenen tanık beyanları, Adli Tıp raporu ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; davacı, davalının baskısı altında ve yanıltılarak tanıma işlemi yaptığını, kendi ailesinin durumdan haberdar olması ve kandırıldığı hususundaki telkinleri ile 2021 yılı Ekim ayı ortalarında davalı ...'dan gerçek durumu öğrenmek için çaba sarf ettiğini, ...'nın sorgulamalar sonucu küçüğü evli olduğu (2 yıl önce vefat ettiği öğrenilen) eşinin nüfusuna geçirebileceğini kendisine bildirdiğini ve davacının bu konuda bir dava açmaması hususunda ısrar ettiğini, bunun üzerine davacının çocuğun başka bir kişiyle soybağı olduğu hususunda emin olduğunu ve işbu davayı açmak durumunda kaldığını, davacının yanılma ve aldatma sebebiyle iradesinin

sakatlandığını, küçüğün kendi çocuğu olduğu zannıyla tanıma işlemini yaptığını, uzun yıllar boyunca çocuğun kendi çocuğu olduğu konusunda davalı ... tarafından ikna edildiğini, gerçeği araştırmasının önüne geçildiğini, haklı sebeplerle tanımanın iptali davasını bugüne dek açamadığını beyanla tanımanın iptaline karar verilmesini talep etmiştir. Mahkemece dosya arasına alınan Adli Tıp Kurumu Başkanlığı'nın 28.12.2023 tarihli raporunda, baba olduğu iddia edilen ...'ın ...için biyolojik babalığının reddedildiğinin belirtildiği anlaşılmıştır. Davanın kanunda belirtilen yasal süreler içerisinde açılmadığı, ancak dava dilekçesinde yer alan beyanlar, tanık beyanları ve Adli Tıp raporu dikkate alındığında, davacınnın aslında çocuğun kendisinden olmadığını öğrenme tarihinin (2021 yılının Ekim ayının ortası) yasal süreler bittikten sonra olduğu, erkeğin bu zamana kadar çocuğun kendisinden olduğunu sandığı, 2021 Ekim ayı ortalarında çocuğun kendisinden olmadığını öğrendiği ve akabinde 1 ay içinde 09.11.2021'de eldeki davayı açtığı, bu durumun gecikmeyi haklı kılan sebep olabileceği ve öğrenme tarihinden itibaren bir aylık süre içerinde davanın açıldığı, sürenin geçmediği anlaşıldığından tanımanın iptali davasının kabulü gerekirken reddine karar verilmesi doğru görülmemiş ve bozmayı gerektirmiştir.

KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1.Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2.İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan harcın istek halinde yatırana iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

02.06.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.